

A-PBT-A-40/2013. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület **Dr. B.S. ÜI** (xxx, eljáró ügyvéd: **dr. B.S.**) által képviselt **M-né C.R-nek** (yyy, a továbbiakban: Kérelmező) az **ABC Zrt.** (zzz, a továbbiakban: pénzügyi szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban a 2013. június 26. napján, valamint a 2013. július 22. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa ajánlja a pénzügyi szolgáltatónak, hogy a Kérelmező xxx számú kölcsönszerződését a teljes futamidő alatt az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja szerint kezelje és annak megfelelően a Kérelmező kamatváltozás xxx (árfolyamváltozás) jogcímén felmerülő tartozása megfizetésére irányuló igényét az eredeti futamidő meghosszabbításával, az egyedi kölcsönszerződés 9. pontjában rögzített törlesztőrészek meghatározása mellett érvényesítse.

Az ajánlás nem érinti a Kérelmezőnek azt a jogát, hogy igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a pénzügyi szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy a jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézhezvételétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentieken túl - az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül - akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület - a Kérelmező nevének megjelölése nélkül - jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét - legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a rendelkezésre álló dokumentumok és a felek előadása alapján a következő tényállást állapította meg:

A Kérelmező 2008. április 01. napján xxx számon kölcsönszerződést kötött a pénzügyi szolgáltatóval, amely alapján a pénzügyi szolgáltató 2.200.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott

az xxx forgalmi rendszámú xxx típusú személygépjármű megvásárlásához (a továbbiakban: kölcsönszerződés az egyedi kölcsönszerződés és az Üzletszabályzat együtt). Az egyedi kölcsönszerződés szerint a mértékadó devizanem CHF, a rendszeres törlesztőrészek száma 120 db, a rendszeres törlesztőrészek 120 x 29.560,- Ft, az összes törlesztőrészlet összege 3.547.200,- Ft volt. Az egyedi kölcsönszerződés 1. pontjában rögzítésre került, hogy a pénzügyi szolgáltató az Üzletszabályzatban foglalt feltételek mellett nyújtja a kölcsönt. Az egyedi kölcsönszerződés 2. pontja úgy rendelkezett, hogy „Az egyedi kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, az xxx Zrt. hitelezési tevékenységére vonatkozó Üzletszabályzata xxx tartalmazza.” Az egyedi kölcsönszerződés 3. pontjában a Kérelmező kijelentette, hogy „(...) az egyedi kölcsönszerződésben, az annak elválaszthatatlan részét képező opciós- és adásvételi szerződésben, valamint az Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, és azokat a jelen szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el, és az Üzletszabályzat átvételét a jelen szerződés aláírásával nyugtázza.”

Az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja értelmében „A Kölcsönbevevő által választott kamatváltozás xxx és kamatváltozás yyy (árfolyamváltozás) elszámolási mód: Fix törlesztő részletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozás (xxx konstrukció). A kamatváltozás xxx és kamatváltozás yyy (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás xxx és kamatváltozás yyy (árfolyamváltozás) esetén a futamidő - azonos törlesztőrészek mellett - meghosszabbodik. A visszajáró kamatváltozás xxx-t és kamatváltozás yyy-t (árfolyamváltozás) a Hitelező visszautalja a Kölcsönbevevőnek.”

A pénzügyi szolgáltató a 2008. április 08-án kelt levelében (a továbbiakban: Fizetési ütemezés) tájékoztatta a Kérelmezőt - tőke-kamat megbontás szerint - az egyedi kölcsönszerződésben foglalt fizetési kötelezettségekről, azok esedékességi időpontjáról, amely szerint a törlesztőrészek összege a 2018. április 05. napjáig tartó futamidő alatt 29.560,- Ft/hó. A Fizetési ütemezés utolsó bekezdésében szöveghűen (szó szerint) feltüntetésre került az egyedi kölcsönszerződés 8. pontjában szereplő kikötés.

A pénzügyi szolgáltató 2013. március 11-én kelt „xxx” szóló levelében (a továbbiakban: Értesítő) arról tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy „Társaságunkkal kötött devizaalapú finanszírozási szerződésének árfolyam - elszámolási módja az ún. "xxx konstrukció". A konstrukció lényege, hogy az árfolyam növekedéséből eredő tartozást a havi fix törlesztésen kívül az eredeti futamidő meghosszabbításával, további törlesztőrészek formájában kell megfizetnie.

A termék célja az, hogy a kisebb árfolyam ingadozásokat kivédje, nem pedig az, hogy extrém hosszú időre kitolja a finanszírozási futamidőt. Ennek megfelelően, a szerződésünk szerint csak a rendkívüli árfolyam esemény - az árfolyamnak a mértékadó árfolyamhoz képest szélsőséges mértékű, xxx %-ot meghaladó növekedése - bekövetkeztéig vállaltuk a havi díjak fixálását.

A jelenlegi európai gazdasági folyamatok következménye egyrészt, hogy a korábbihoz képest xxx %-nál nagyobb mértékben drágultak a CHF árfolyamok, másrészt a jelenlegi közgazdasági elemzések szerint nem várható a forint korábbi szintre való erősödése. Mindezt figyelembe véve, a felhalmozódott tartozás megszüntetése és a további felhalmozódás megelőzése érdekében fontos, hogy az Üzletszabályzat ezen esetre meghatározott rendelkezései szerint járjunk el.”

Az Értesítő további részében közlésre került többek között, hogy a rendkívüli árfolyam esemény bekövetkezte a Kérelmezőre nézve két dolgot jelent.

1. A pénzügyi szolgáltató felkérte a Kérelmezőt, hogy az árfolyam gyűjtőszámláján 2013. március 5. napjáig felhalmozott 507.505,- Ft árfolyam különbözetet, valamint annak 81.360,- Ft összegű kamatát 2013. március 29. napjáig fizesse meg, vagy vegye fel a kapcsolatot a pénzügyi szolgáltatóval.

2. A jövőben esedékes díjakra jutó árfolyam különbözetet havonta meg kell fizetnie.

A pénzügyi szolgáltató az árfolyamváltozásból eredő kockázatok elkerülése érdekében felajánlotta a kölcsönszerződés forint alapú szerződésre történő költségmentes módosítását. A pénzügyi szolgáltató leveléhez a fizetési kötelezettségek alakulást szemléltető minta példát is csatolt.

A Kérelmező az Értesítőben foglaltakkal szemben panasszal élt. A pénzügyi szolgáltató a már felhalmozott árfolyam-különbözet vonatkozásában tudomásul vette, hogy a Kérelmező az értesítésig felhalmozott árfolyam-különbözet fizetési kötelezettségének nem tud, vagy nem kíván eleget tenni, azonban a jövőben esedékes díjakra jutó árfolyam-különbözet futamidő meghosszabbításával történő megfizetése iránti igényt elutasította.

A Kérelmező a fenti előzményeket követően fordult beadványával a Pénzügyi Békéltető Testülethez. Elsődleges kérelme a pénzügyi szolgáltató jogszerűtlen eljárásának, valamint annak megállapítására irányult, hogy a pénzügyi szolgáltató a havi fix összegű esedékes díjakon felül további díjra a kölcsönszerződésből eredően nem jogosult. A Kérelmező másodlagos kérelme a Szerződés módosítására irányult akként, hogy a havi fix összegű díjakon felül keletkező esetleges árfolyam különbözetet és annak kamatát a szerződésben rögzített futamidő lejártát követően, a fix összeggel egyező mértékben fizethesse meg.

A Kérelmező kérelmében hivatkozott arra, hogy az egyedi kölcsönszerződés és a Fizetési ütemezés egyértelműen rögzíti, hogy a szerződés ún. xxx konstrukcióban jött létre, azaz a visszafizetés fix törlesztő részletekkel történik. A hivatkozott okirat 2008. május 5. napjától kezdődően rögzíti a fix törlesztőrészletek vonatkozásában az aktuálisan esedékes tőke és kamat összegét akként, hogy a havi - kamatot és tőkét is tartalmazó - törlesztőrészlet összege a teljes futamidő alatt 29.650,- Ft. A Kérelmező úgy nyilatkozott, hogy ezen fizetési kötelezettségének a kölcsönszerződés hatályba lépésétől kezdődően minden alkalommal hiánytalanul és maradéktalanul eleget tett. A Kérelmező álláspontja szerint az egyedi kölcsönszerződés, valamint az ahhoz kapcsolódó okirat (a Fizetési ütemezés) részletesen szabályozza az egyes törlesztőrészletek megfizetésének módját, határidejét és mértékét. Hivatkozott arra is, hogy sem a szerződéskötést megelőzően, sem azt követően semmilyen tájékoztatást nem kapott arról, hogy a pénzügyi szolgáltató az ún. xxx konstrukciótól milyen módon térhet el. Véleménye szerint ez olyan egyedi feltétel, amelyet részletesen meg kellett volna tárgyalni a szerződés megkötését megelőzően. Figyelemmel arra, hogy a fentiekre a kölcsönszerződés megkötésekor sem az ügyintéző, sem más személy nem hívta fel a figyelmét, továbbá külön tájékoztatást kapott arról, hogy a havi fix összeget a szerződés lejártáig minden alkalommal azonos mértékben kell megfizetnie, további díj megfizetésére nem köteles. A Kérelmező álláspontja szerint a pénzügyi szolgáltató magatartása kifejezetten a fogyasztó ellen irányult, a szerződéskötéskor elhallgatták azt a körülményt, hogy milyen feltételek fennállása esetén jogosult a fix havi díjon felül „többletdíjra”, sőt a felek kifejezetten megállapodtak a havi fix törlesztőrészlet pontos összegében.

A Pénzügyi Békéltető Testület a Psztv. 89. § (2) bekezdésének értelmében felszólította a pénzügyi szolgáltatót, hogy nyilatkozzon a Kérelmező kérelmében foglaltakra.

A pénzügyi szolgáltató válasziratában hivatkozott arra, hogy a Kérelmező a kölcsönszerződés megkötésekor úgynevezett xxx konstrukciót választott, amely azt jelenti, az árfolyamváltozás megfizetése a szerződés lejáratát követő futamidő hosszabbítás során esedékes, kivéve a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztének esetét. A Kérelmező az egyedi kölcsönszerződés aláírásakor úgy nyilatkozott, hogy az általa aláírt szerződéshez elválaszthatatlanul kapcsolódó Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azokat magára nézve kötelezőnek ismerte el. A pénzügyi szolgáltató előadta, hogy xxx napjával módosította Üzletszabályzatát. A pénzügyi szolgáltató előadása szerint a yyy Üzletszabályzat xxx és a zzz Üzletszabályzat yyy pontja értelmében: *„amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kölcsönbevevővel a Kamatváltozás (korábban: kamatváltozás xxx) és Árfolyamváltozás xxx (korábban: kamatváltozás yyy) elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be Rendkívüli árfolyamesemény.”*

A pénzügyi szolgáltató úgy nyilatkozott, hogy a kölcsönszerződés szerint a rendkívüli árfolyamesemény - az árfolyamnak a mértékadó árfolyamhoz (163,42 HUF/CHF) képest szélsőséges mértékű, xxx %-ot meghaladó növekedése - bekövetkeztéig vállalta a havi díjak fixálását. A hatályos zzz Üzletszabályzat xxx fejezetének zzz pontja (yyy) értelmében:

„Rendkívüli árfolyamesemény bekövetkezte esetén a Hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztőrészekre jutó Árfolyamváltozás xxx-et, (korábban: kamatváltozás yyy) a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futamidejének lejáratát megelőzően kiterhelni.”

A pénzügyi szolgáltató szerint az Üzletszabályzat alapján a kiterhelést jogosult, de nem köteles végrehajtani. Az Értesítésben tájékoztatta a Kérelmezőt a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztéről, valamint annak következményeiről. A pénzügyi szolgáltató előadta, hogy az Üzletszabályzati feltételek érvényesítéséhez azért ragaszkodik, mert az árfolyam-gyűjtőben felhalmozódott követelés összege a havi fix szerződéseket extrém módon meghosszabbítja. Amennyiben a továbbiakban sem kerülne sor hirdetményi gyakoriságú árfolyamváltozás érvényesítésre, az kezelhetetlen futamidő hosszabbodást eredményezne. Hivatkozott arra is, hogy a Kérelmező szerződése esetében az árfolyam-gyűjtőben már 604.141,- Ft összeg halmozódott fel, amely a szerződés futamidejét a szerződés lejáratától (2017.06.05.) számítva 21 hónappal hosszabbítaná meg. Amennyiben az árfolyam-gyűjtőben eddig felhalmozódott összeg nem növekszik, csak tovább kamatozik a Szerződés lejáratáig, abban az esetben a futamidő hosszabbodás 27 hónap. Amennyiben a továbbiakban sem kerülne sor havi árfolyamfizetésre, abban az esetben (a 2013. május 31-ei 238,18 HUF/CHF árfolyamon számítva) Kérelmezőnek a kölcsönszerződés lejáratakor összesen 1.544.332,- Ft (árfolyamból és annak kamatából eredő) fizetési kötelezettsége keletkezne, amely 53 hónapos futamidő-hosszabbodást eredményezne. Ugyanakkor az árfolyam-különbözet kiterhelése - a fenti árfolyamon kalkulálva - Kérelmezőnek havonta 13.247,- Ft többletfizetési kötelezettséget keletkeztet.

A 2013. június 26. napján megtartott meghallgatáson a Kérelmező kérelmét fenntartotta. Hivatkozott arra, hogy az egyedi kölcsönszerződés az Üzletszabályzat rendelkezései helyébe lép (azokat „felülírja”). Sérelmezte, hogy a pénzügyi szolgáltató miért nem abban az

időpontban „lépte meg” a rendkívüli árfolyameseménnyel kapcsolatos változást, amikor az bekövetkezett. A Kérelmező a pénzügyi szolgáltatóval való megegyezés érdekében egyezségi ajánlatokat tett.

A meghallgatáson a pénzügyi szolgáltató képviselője a válasziratban foglaltakat fenntartotta. Álláspontja szerint az Üzletszabályzat a kölcsönszerződés szerves része, egymást nem írják felül. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés kapcsán a pénzügyi szolgáltatónak csak jogosultsága keletkezett az esetleges árfolyameseménnyel kapcsolatos többletköltségek kiterhelésére, nem pedig kötelezettsége. A Kérelmező egyezségi ajánlatait nem fogadta el arra hivatkozással, hogy a pénzügyi szolgáltató nem tud egyedi szerződéskezelést biztosítani, továbbá nincs garancia arra, hogy a futamidő végén a Kérelmező meg tudja fizetni az árfolyam-gyűjtőben felhalmozott összeget. A kölcsönszerződés forint alapúvá módosításával kapcsolatosan előadta, hogy a futamidő végéig a törlesztőrészlet havi összege 63.649,- Ft lenne. Egyebekben arra az álláspontra helyezkedett, amely szerint „a szerződés 8. pontja az Üzletszabályzatban is szerepel, az csak egy kiragadás az egyedi kölcsönszerződésben.”

Az eljáró tanács elnöke a meghallgatást 2013. július 22. napjára halasztotta.

A 2013. július 22. napján megtartott meghallgatáson a Kérelmező képviselője a kérelmet akként pontosította, hogy az eljáró tanács ajánlást fogalmazzon meg arra vonatkozóan, hogy a pénzügyi szolgáltató a Kérelmező számára a havi fix díjakon felül keletkező esetleges árfolyam-különbözetet és annak kamatát az egyedi kölcsönszerződésben rögzített futamidő lejártát követően fix összeggel, egyező mértékben fizethesse meg. A Kérelmező képviselője úgy nyilatkozott, hogy a referencia kamat mértékének változásáról a Kérelmező nem kapott értesítést, arról nem rendelkezett információval, hogy a Kérelmező tud-e arról, hogy a futamidő csökkent, de a Kérelmező az Értesítő előtt nem kapott más tájékoztatót. A Kérelmező képviselője továbbra is hangsúlyozta a Kérelmező egyezségkötési szándékát.

A folytatólagos meghallgatáson a pénzügyi szolgáltató képviselője előadta, hogy a kölcsönszerződés induló ügyleti kamata 11,2620 %, a mértékadó hatályos referencia kamatláb értéke 2,885 % volt és a futamidő csökkent a kamatcsökkenés eredményeként. Úgy nyilatkozott, hogy az új törlesztőrészlet kiszámítása nyilvánvalóan megtörtént, a futamidő is rövidült, de álláspontja szerint ezekről a változásokról nem kell a Kérelmezőt értesíteni. A változások a pénzügyi szolgáltató nyilvántartásaiból nyilvánvalóan megállapíthatók, de azok igazolására okiratot csatolni a meghallgatáson nem tudott. Egyebekben a pénzügyi szolgáltató képviselője korábbi álláspontját fenntartotta, egyezséget nem kívánt kötni.

A Kérelmező kérelme az alábbiak szerint **megalapozott**.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 205/C. §-a értelmében „*Ha az általános szerződési feltétel és a szerződés más feltétele egymástól eltér, az utóbbi válik a szerződés részévé.*”

A Ptk. rendelkezésének megfelelően rendelkezik az egyedi kölcsönszerződés fentebb idézett 2. pontja, így az eljáró tanács osztja a Kérelmező azon álláspontját, hogy abban az esetben amikor az Általános Szerződési Feltételek (jelen esetben az Üzletszabályzat) és az egyedi

kölcsönszerződés rendelkezései egymástól eltérnek, az egyedi kölcsönszerződés rendelkezései érvényesülnek, szemben az Üzletszabályzatban foglaltakkal.

A Kérelmező kérelme kapcsán az eljáró tanácsnak abban kellett állást foglalnia, hogy az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja és az Üzletszabályzat jogvita szempontjából releváns rendelkezései eltérnek-e egymástól, az egyedi kölcsönszerződés rendelkezése vált-e a kölcsönszerződés részévé.

Ezen kérdés megválaszolásához nélkülözhetetlen az Üzletszabályzatban meghatározott alábbi fogalmak megismerése, azonban azok ismertetése előtt az eljáró tanács szükségesnek tartja rögzíteni, hogy vizsgálatát a kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Üzletszabályzat xxx megnevezésű Üzletszabályzat (a továbbiakban: Üzletszabályzat) alapján végezte el, figyelemmel arra is, hogy a pénzügyi szolgáltató úgy nyilatkozott, hogy az Üzletszabályzat jelen ügyben releváns rendelkezései változatlanok az yyy Üzletszabályzatban is, csupán a számozásuk változott. A pénzügyi szolgáltató ezen állítását a Kérelmező sem vitatta. Az előadottakra figyelemmel az eljáró tanács mellőzte annak vizsgálatát, hogy az yyy Üzletszabályzat jelen ügyben mennyiben irányadó.

Az eljáró tanács tényszerűen rögzíti, hogy a pénzügyi szolgáltató yyy jelű, eljárásban csatolt Üzletszabályzatában „xxx” megnevezésű konstrukció nem szerepel.

Az Üzletszabályzatban meghatározott fogalmak:

I.1. *„A kölcsönszerződés: A kölcsönszerződés tartalmát az általános szerződési feltételeket tartalmazó jelen Üzletszabályzat és az egyedi szerződéses feltételeket tartalmazó egyedi kölcsönszerződés együttesen határozzák meg.”*

I.4. *„Egyedi kölcsönszerződés: A Hitelező és a Kölcsönbevevő jogviszonyára vonatkozó olyan szerződés, amelyben a Felek meghatározzák - különösen - az adásvételi szerződés tárgyát, a Hitelező által nyújtott pénzkölcsön összegét, a saját részt, a hitelminősítési díjat, a futamidőt, az egyes törlesztő részletek összegét és esedékességének időpontját, a mértékadó devizanemet, valamint minden más a közöttük létrejövő megállapodásból eredő egyedi feltételeket.”*

I.7. *„xxx konstrukció: Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevővel a kamatváltozás xxx és yyy elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat és/vagy árfolyam esemény.”*

I.18. *„Mértékadó kamatláb:*

c) Amennyiben a mértékadó devizanem forint, (...)

d) Amennyiben a mértékadó devizanem EURO, (...)

e) Amennyiben a mértékadó devizanem egyéb úgy a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben 3 havi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referenciakamatláb (3 havi LONDON InterBank Offered Rate-LIBOR)

f) Ha a refinanszírozási feltételek a pénzpiaci körülmények hatására módosulnak, (...)

I.20. *„Mértékadó kamatláb hatályos referenciaértéke:*

a) Szerződéskötés napján: a mértékadó kamatláb szerződéskötés napjára (a szerződéskötés napját megelőző második munkanapon) jegyzett %-ban kifejezett értéke, vagy

b) Az egyedi kölcsönszerződés futamideje alatt, Kamatváltozás xxx érvényesítése esetén: A mértékadó kamatláb %-ban kifejezett azon értéke, amelyet a Hitelező az egyedi kölcsönszerződésre érvényesített mindenkori utolsó Kamatváltozás xxx keretében Hirdetménye szerint meghatározott.”

I.23. „Rendkívüli árfolyam esemény: Rendkívüli árfolyam eseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (xxx %-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest, vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank mint jegybank által foganatosított rendkívüli intézkedés (pl. intervenció sáv eltolása, egyéb pénzügyi szabályok megváltoztatása), amely a forint árfolyamát a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja.”

I.25. „Kamatváltozás:

a) Kamatváltozás xxx: A mértékadó kamatláb pénzügyon bekövetkezett %-os értékének változása függvényében, a hátralévő törlesztő részletek összegét érintő kamatkülönbözet.

b) Kamatváltozás yyy (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet:

$$\text{Kamatváltozás yyy} = \text{fizetési kötelezettség} \times ((\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam}) - 1).$$

c) Kamatváltozás zzz (árfolyamváltozás): A kölcsönszerződés futamidő lejárt előtti megszűnésekor fizetendő - ki nem terhelt - kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.”

Az Üzletszabályzat „xxx konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezések” címet viselő XI. fejezete az alábbiakat rögzíti:

„1. A kölcsönszerződés futamideje a Felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a Kamatváltozás xxx és yyy megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig.

2. Kamatváltozás xxx: A mértékadó kamatláb %-os értékének pénzügyon bekövetkezett változása függvényében az egyedi kölcsönszerződés hátralévő futamidejét érintő kamatkülönbözet.

A Hitelező jogosult a Kamatváltozás xxx érvényesítésére a kölcsönszerződés hátralévő futamidejének megváltoztatásával, ha a mértékadó kamatláb pénzügyon kialakult értéke eltér az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott hatályos referenciaértéktől.

Ebben az esetben a Hitelező jogosult az egyedi kölcsönszerződés mértékadó kamatlábjára új hatályos referenciaértéket meghatározni, amely érték nem lehet magasabb/alacsonyabb, mint az egyedi kölcsönszerződés korábbi hatályos referenciaértéke hatálybalépésének napja és az új hatályos referenciaérték hatálybalépésének napja között a pénzügyon jegyzett mértékadó kamatláb legmagasabb/legalacsonyabb értéke.

Hitelező Kamatváltozás xxx-el érintett törlesztő részletek összegét és az új futamidőt a THM számításához használt képlet segítségével úgy határozza meg, hogy az új törlesztő részleteknek a mértékadó kamatláb új hatályos referenciaértékével a Kamatváltozás xxx hatálybalépésének napjára számított diszkontértéke változatlan maradjon. A Kamatváltozás xxx miatti kamatkülönbözetet a Kölcsönbevevő a havi törlesztő részletekben fizeti meg úgy, hogy a havi törlesztő részletek összegének mértéke nem változik. A kamatkülönbözet a tőketörlesztés terhére kerül elszámolásra melynek arányában a szerződés futamideje módosul. Kamatváltozás xxx tényét, továbbá a mértékadó kamatláb új hatályos referenciaértékét a Hitelező Hirdetményben teszi közzé. Az egyedi kölcsönszerződés megváltozott futamidejéről és törlesztő részleteiről a Hitelező a Kölcsönbevevőt írásban értesíti.

3. Az esedékessé vált törlesztő részletekre jutó kamatváltozás yyy a Hitelezőt a törlesztő részletek fizetési esedékességének napjával illeti meg, melynek elszámolásával és megfizetésével kapcsolatosan a felek az alábbiak szerint állapodnak meg:

a) A kamatváltozás yyy teljes összegét a Hitelező az utolsó törlesztő részlet esedékessége napjára számítja ki (elszámolás időpontja).

b) A Hitelező jogosult a Kölcsönbevevőt terhelő felszámított kamatváltozás yyy-re attól az időponttól kezdve, hogy az a Hitelezőt megilleti, az elszámolás időpontjáig terjedő időszakra a kalkulációs kamatlábnak megfelelő mértékű kamatot felszámítani azzal, hogy köteles a Hitelezőt terhelő felszámított kamatváltozás yyy összegével annak felszámításakor a Kölcsönbevevő felé fennálló kamatváltozás yyy követelését csökkenteni.

c) A kamatváltozás yyy-t - felszámított kamatváltozással kapcsolatos elszámolás időpontjában a Kölcsönbevevőt terhelő kamatváltozás yyy-re és annak kamataira vonatkozóan a Hitelező a kalkulációs kamatláb alkalmazása mellett - a Kölcsönbevevő havi részletekben fizeti meg oly módon, hogy a fizetendő részletek nem haladják meg a mértékadó törlesztő részlet összegét, valamint az első részlet esedékessége az utolsó törlesztő részlet esedékességét követő 30. nap.

d) A Hitelező jogosult a még ki nem fizetett részleteket egyoldalúan megváltoztatni, amennyiben a kalkulációs kamatláb változik. A fizetendő részletek módosítása a Kölcsönbevevő értesítésével lép hatályba.

e) A felszámított kamatváltozás yyy-vel kapcsolatos elszámolás időpontjában a Hitelezőt terhelő kamatváltozás yyy-t a Hitelező az elszámolás időpontját követő 10 munkanapon belül megfizeti a Kölcsönbevevő részére.

4. Rendkívüli árfolyam esemény bekövetkezte esetén a Hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztő részletekre jutó kamatváltozás yyy-t, a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni.”

A pénzügyi szolgáltató Üzletszabályzata szerint az egyedi kölcsönszerződés fogalmilag olyan szerződés, amelyben a felek a közöttük létrejövő megállapodásból eredő egyedi feltételeket határozzák meg. Ezen meghatározásból okszerűen következik, hogy az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja az Üzletszabályzat yyy fejezet alkalmazását kizárja. Ugyanezen eredményre vezet az „xxx konstrukció” tartalmi vizsgálata, mert a felek az xxx konstrukció fogalmát az egyedi kölcsönszerződés 8. pontjában az Üzletszabályzat xxx pontjától eltérően akként határozták meg, hogy „Fix törlesztő részletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozás (xxx konstrukció)”.

Fentiek ellenére az eljáró tanács vizsgálata tárgyává tette az Üzletszabályzat aaa fejezetét, illetőleg annak értelmezése körében a fentiekben idézett további fogalmakat is. A bbb pont tényként rögzíti, hogy a kölcsönszerződés futamideje a kamatváltozás xxx és yyy (árfolyamváltozás) megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig meghosszabbodik. A ccc pont rögzíti a kamatváltozás xxx fogalmát lényegében a ddd ponttal megegyezően, majd a kamatváltozás xxx érvényesítésére vonatkozó szabályokat rendezi. Ezen pont alkalmazását nyilvánvalóan nem kívánták a felek, mert az egyedi kölcsönszerződésben hatályos referenciaérték nem szerepel. A pénzügyi szolgáltató képviselője a folytatólagos meghallgatáson hivatkozott a kamatláb változás érvényesítésére és megjelölte a referencia kamatláb értékét, azonban tényállításait nem igazolta. A Kérelmező képviselője úgy nyilatkozott, hogy a referencia kamat mértékének változásáról a Kérelmező nem kapott értesítést, a futamidő csökkenéséről nem volt tudomása, de azt határozottan állította, hogy a Kérelmező az Értesítő előtt más tájékoztatót nem kapott.

Az eljáró tanács utal rá, hogy az Üzletszabályzat ccc pontja utolsó mondata szerint az egyedi kölcsönszerződés megváltozott futamidejéről és a törlesztőrészletekről a pénzügyi

szolgáltatónak a Kérelmezőt - pénzügyi szolgáltató képviselőjének állításával ellentétben - írásban értesítenie kell.

Az Üzletszabályzat eee pontja foglalkozik a kamatváltozás xxx (árfolyamváltozás) esedékességével, a pénzügyi szolgáltató által felszámítható kamattal, a pénzügyi szolgáltatót terhelő kamatváltozás yyy elszámolásával, a kamatváltozás yyy havi részletekben történő megfizetésével, míg a ggg pont a rendkívüli árfolyamesemény esetén a pénzügyi szolgáltatót megillető, a kamatváltozás yyy futamidő lejártát megelőzően történő kiterhelésére vonatkozó, jogosultsággal.

Az eljáró tanács nem osztja a pénzügyi szolgáltató képviselőjének azon álláspontját, hogy „A szerződés 8. pontja az Üzletszabályzatban is szerepel, az csak egy kiragadás az egyedi kölcsönszerződésben.” Az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja a képviselő állításával ellentétben nem szerepel az Üzletszabályzat aaa fejezetében. A hivatkozott 8. pontban a felek szabályozták a kamatváltozás xxx és kamatváltozás yyy (árfolyamváltozás) elszámolásának időpontját (a futamidő végén történik), kikötötték, hogy a futamidő meghosszabbodik, meghatározták a havonta fizetendő törlesztőrészek összegét (azonos a futamidő alatt fizetendő törlesztőrészlettel), ezen paraméterekből a kamatváltozás yyy Üzletszabályzat hhh pont szerinti fogalma alkalmazásával a futamidő aggálymentesen meghatározható ideértve a kamatváltozás yyy (árfolyamváltozás) esedékessé válását is. A 8. pont a fentiekén túl rendelkezik a Kérelmezőnek visszajáró kamatváltozás xxx és yyy (árfolyamváltozás) visszautalásáról is, így a felek között az elszámolás az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja alapján elvégezhető. Az, hogy az egyedi kölcsönszerződés 8. pontja nem rendelkezik kifejezetten az esedékessé válás, esetlegesen kamatfelszámítás kérdésével nem eredményezi az Üzletszabályzat aaa fejezetének az egyedi kölcsönszerződés 8. pontjában „ki nem ragadott” rendelkezései érvényre jutását, így az fff alkalmazhatóságát.

A Kérelmező kérelmében kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felek a havi fix törlesztőrészek fizetésében, azok pontos összegében megállapodtak, azonban a pénzügyi szolgáltatónak a havi fix díjon felüli „többletdíjra” való futamidő alatti esetleges jogosultsága nem merült fel, így nyilvánvalóan abban a felek nem állapodtak meg. A pénzügyi szolgáltató a Kérelmező állítását nem vitatta.

Fentiek alapján az eljáró tanács úgy ítélte meg, hogy a pénzügyi szolgáltató az árfolyamkülönbözet kiterhelésére az eredeti futamidő alatt a törlesztőrészlet összegének megemelésével nem, hanem csak a futamidő meghosszabbítása útján jogosult.

Az eljáró tanács a fenti értelmezés kialakítása során figyelemmel volt a Ptk. 207. § (1) és (2) bekezdésére is, amelynek értelmében:

„207. § (1) A szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

(2) Ha az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.”

Az eljáró tanács a pénzügyi szolgáltatónak a termék céljára vonatkozó előadása kapcsán rámutat, hogy nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az Értesítőben megjelölt cél megfogalmazására a kölcsönszerződés megkötése előtt valamely dokumentumban, az egyedi kölcsönszerződésben, vagy az Üzletszabályzatban sor került volna, a rendelkezésre álló iratok alapján az utólagosan, a rendkívüli árfolyamesemény alkalmazása kapcsán került megfogalmazásra.

E körben megjegyzi az eljáró tanács, hogy sokkal inkább lehetett a konstrukció célja, hogy az ügyfelek fizetőképességét, így a magasabb összegű kölcsön felvételének lehetőségét elősegítse a havi törlesztőrészeket alacsonyabb összegben történő megállapításával.

Tekintettel arra, hogy az „extrém hosszú” futamidő a kölcsönszerződésben nem került meghatározásra, így az eljáró tanács álláspontja szerint annak jelen időpontban való értékelése során nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy gépjárművásárlás finanszírozása körében már az egyedi kölcsönszerződés szerinti 120 hónap is nagyon hosszú futamidő és a pénzügyi szolgáltató által kidolgozott konstrukció megalkotásakor magában hordozta a futamidő jelentős kitolódásának lehetőségét, sőt az ügyfelek, így a Kérelmező számára is lényeges tulajdonsága volt, hogy a futamidő meghosszabbodása folytán az árfolyam kedvezőtlen elmozdulása esetén kezelni fogja az abból eredő többletfizetési terheket. A pénzügyi szolgáltató által közölt számítások szerint a kölcsönszerződés alapján 2013. május 31. napjáig az árfolyam-gyűjtőben felhalmozott összeg és kamatai 27 hónappal hosszabbítja meg a futamidőt. Amennyiben a Kérelmező törlesztőrészeinek összege változatlan marad, azaz az árfolyam-különbség továbbra is az árfolyam-gyűjtőbe kerül, úgy 238,18 Ft/CHF árfolyamon kalkulálva a futamidő hosszabbodás várható mértéke 26 hónappal növekszik, amely önmagában extrémnek nem tekinthető. Az eljáró tanács javasolja a pénzügyi szolgáltatónak, hogy eljárása során lehetősége szerint mérlegelje az általános gazdasági körülményeket, a szerződések fenntarthatóságához fűződő érdeket és az ügyfelek személyes körülményeit is.

A pénzügyi szolgáltató a konkrét ügyben úgy nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezőként nem fogadja el, ezért az eljáró tanács a fentiekben írottak alapján a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2013. augusztus 05.

Mohosné dr. Jakab Ágnes s.k.,
az eljáró tanács tagja

dr. Sándor Roland s.k.,
az eljáró tanács elnöke

Rajki Klára s.k.,
az eljáró tanács tagja